

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 2926/05
21.12.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Војимира Цвијовића, председника већа, Јованке Кажић, Браниславе Апостоловић, Миломира Николића и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ адвокат, против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, чији је законски заступник Републички јавни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Округног суда у Београду Гж. 5187/05 од 25.5.2005. године, у седници одржаној 21.12.2005. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Округног суда у Београду Гж. 5187/05 од 25.5.2005. године, у ставу другом изреке тако што се одбија као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог општинског суда у Београду П. 2105/04 од 26.11.2004. године у ставу првом изреке, док се у преосталом делу одбија као неоснована ревизија тужиоца изјављена против одлуке из става првог изреке пресуде Округног суда у Београду Гж. 5187/05 од 25.5.2005. године.

Образложење

Пресудом Првог општинског суда у Београду П. 2105/04 од 26.11.2004. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части, угледа, слободе и права личности, настале неоснованим лишење слободе исплати износ од 126.000,00 динара са законском затезном каматом од 26.11.2004. године па до исплате. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован део тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му исплати још 594.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 27.340,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од плаћања трошкова парничног поступка.

Одлучујући о жалбама парничних странака Округни суд у Београду је пресудом Гж. 5187/05 од 25.5.2005. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у ставу другом, трећем и четвртм изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке те је тужена обавезана да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части, угледа, слободе и права личности због неоснованог лишења слободе износ од 90.000,00 динара са затезном каматом од 26.11. 2004. године па до исплате, док се тужбени захтев тужиоца за износ од 36.000,00 динара одбија као неоснован.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу чл. 386. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 2. тач. 11. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности а нема ни битне повреде из чл. 354. ст. 2. тач. 14. и чл. 354. ст. 1. у вези чл. 375. ст. 1. ЗПП-а, на које у ревизији указује тужилац. Наиме, нижестепене пресуде садрже јасне разлоге о одлучним чињеницама а другостепени суд је оценио све жалбене наводе који су од одлучног значаја и означио разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Током поступка је утврђено да је тужилац лишен слободе и задржан у притвору у периоду од 25.3.2003. године до 12.4.2003. године, на основу решења о задржавању МУП-а од 25.3.2003. године, на основу тачке 2. ст. 1. Наредбе о посебним мерама које се примењују за време ванредног стања од 12.3.2003. године, којом је предвиђено да задржавање може трајати најдуже 30 дана. Против тужиоца није поднета кривична пријава за дело за које се гони по службеној дужности, нити се води кривични поступак за било које кривично дело. Тужилац је задржан у притвору 18 дана због сумње да припада групи која врши кривична дела из области организованог криминала, као и убиства премијера, због чега је његова породица трпела непријатности, тужилац живи у малој средини у којој се сви знају, насилно је одвојен од супруге и малог детета, није му било дозвољено да се јави породици која првих пар дана није знала шта се са њим догађа. За време информативног разговора оптуживан је од стране инспектора тужене да је као полицајац на Косову починио злочине због чега му прети суђење у Хагу. Најпре је смештен у Округни затвор у Београду, а потом у војни затвор где је био смештен са лицима која су починила разна кривична дела.

кривична дела.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да је тужена у обавези да накнади нематеријалну штету тужиоцу на основу одредбе чл. 172. ст. 1. ЗОО, јер је одлуком Уставног суда РС бр. I У. 93/03 од 8. јула 2004. године ("Службени гласник РС", бр. 83/04 од 23.7.2004. године) тачка 2. став 1. Наредбе на основу које је тужилац задржан у притвору, проглашена неуставном и незаконитом.

Међутим, основано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права у погледу висине досуђеног износа нематеријалне штете.

Наиме, душевни болови због повреде части, угледа, слободе и других права личности, представљају јединствен вид штете који обухвата све штетне последице нематеријалне штете везане за личност оштећеног проистекле из неоснованог лишења слободе. Накнада нематеријалне штете у смислу чл. 200. ст. 1. ЗОО има за циљ материјалну сатисфакцију због повреде напред наведених права личности, а за овај вид штете досуђује се један износ накнаде при чијем одмеравању суд узима у обзир све околности случаја, субјективне и објективне природе као што су дужина трајања лишења слободе, тежина и природа кривичног дела, углед који је оштећени раније уживао у својој животној и радној средини, однос те средине према њему после лишења слободе и друге чињенице које утичу на природу, тежину и трајање психичких болова изазваних лишењем слободе.

Имајући у виду све околности које су у напред наведеном смислу нижестепени судови утврдили, а посебно тужоачеве активности на пословима и радним задацима пре притварања и с тим у вези разлоге притварања а све у контексту повреде части и угледа које је тужилац раније уживао у својој животној и радној средини, као и чињеницу да је и даље запослен у МУП-у РС, правилно је првостепени суд применио одредбу чл. 200. ст. 2. ЗОО када је приликом одмеравања висине новчане накнаде тужиоцу водио рачуна и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Стога је и по оцени Врховног суда, правилно првостепени суд применио материјално право када је преко досуђених 126.000,00 динара на име правичне новчане накнаде нематеријалне штете тужбени захтев одбио као превисоко постављен.

Како је висина нематеријалне штете утврђена према околностима у време доношења првостепене пресуде, тужиоцу припада право на затезну камату на досуђени износ накнаде штете у смислу чл. 277. ст. 1. ЗОО у вези чл. 1. Закона о висини стопе затезне камате, од дана пресуђења па до исплате.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу чл. 393. и 395. ст. 2. ЗПП-а, у вези чл. 491. ЗПП-а ("Службени гласник РС", бр. 125/04) одлучио као у изреци.

Председник већа-судија,

Војимир Цвијовић, с.р.

За тачност отправка

сд